

Probleemverkenning Metamodel Architectuurfamilie

Voorstel betreffende harmonisatie inrichtingsystematiek NORA familie

Aan: NORA gebruikersraad
Datum: 19 november 2014
Versie: 1.0
Status: Versie 0.1 schriftelijk besproken met werkgroep; opmerkingen verwerkt in deze versie.
Auteur: Werkgroep 'Harmonisatie inrichtingsystematiek NORA familie'
namens deze: Peter Bergman en Jacques Verdaas

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	1
WAT WILLEN WE BEREIKEN?	2
WAT VRAGEN WE VAN DE NORA GEBRUIKERSRAAD?	2
AANLEIDING VOOR DIT INITIATIEF	2
VOORSTEL VOOR VERVOLG	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
BIJLAGE: SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP	4

Inleiding

De Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA) is de moeder, ofwel de generieke basis, van de architectuurfamilie van de Nederlandse overheid. De architecturen van de NORA familie beschrijven afgesproken richtlijnen en normen op gebied van strategie en inrichting van de informatievoorziening bij de overheid. Ze bieden daarmee een richtinggevend en normerend kader voor de (door)ontwikkeling van de informatievoorzieningen van de verschillende overheidsorganen.

In het verlengde van NORA ontwikkelen bestuurslagen, overheidsdomeinen, beleidsketens en individuele organisaties architectuur die specifiek is voor het eigen veld. Voor een als (virtuele) eenheid opererende overheid is harmonie en samenhang binnen de architectuurfamilie van evident belang. In de praktijk is dat echter niet vanzelfsprekend.

Diverse onderdelen van de architectuurfamilie beschrijven hun architectuur met behulp van dezelfde wiki technologie. Andere onderdelen gebruiken specifieke architectuurtools of beperken zich tot algemene office voorzieningen. Gebruik van dezelfde technologie vereenvoudigt het aanbrengen van samenhang in de familie, maar is daarvoor niet noodzakelijk. Door verbindingen (koppelvlakken) aan te leggen kunnen de familieleden elkaars inhoud geautomatiseerd overerven, d.w.z. overnemen en (her)gebruiken. Hierdoor kunnen programma's en projecten effectiever gebruik maken van de NORA familie. Een projectleider of architect kan voor het eigen project uit zowel NORA als uit de dochters eenvoudiger afleiden welke principes en uitgangspunten relevant zijn, bijvoorbeeld voor het opstellen van een Project Start Architectuur.

Essentieel hiervoor zijn naast koppelvlak functionaliteit, gezamenlijke afspraken over de inrichting van de architectuurplatforms. Deze notitie richt zich op de gezamenlijke afspraken over inrichting,

vanuit de gedachte dat het leggen van verbindingen eenvoudiger is als we werken vanuit een gezamenlijk inrichtingskader.

Wat willen we bereiken?

De hoofddoelstelling is een samenhangende architectuurfamilie, met optimaal gebruik en hergebruik van de kennis zoals deze is ondergebracht in de architectuurkennisbanken van de familieleden.

Hiervoor is een geharmoniseerde inrichting van de architectuurkennisbanken nodig. Die inrichting betreft in ieder geval:

- Structurering van de architectuurkennis naar categorieën en eigenschappen. Denk aan categorieën als 'Principe' en 'Standaard' en eigenschappen als 'Rationale' en 'Werkingsgebied';
- Inhoudelijke referenties voor indelende eigenschappen als 'Werkingsgebied' (bijv. rijksbreed, onderwijsdomein, etc.) en 'Toepassingsgebied' (bijv. HRM, Vergunningverlening, Office, etc.).

Met harmonisatie van de inrichtingsystematiek verbetert het gebruik van architectuur, bijvoorbeeld bij het opstellen van een PSA. Bij het opstellen van zo'n PSA stellen de architect en/of projectleider zich in ieder geval de volgende twee basisvragen:

(1) 'Welke principes, standaarden, bouwstenen en andere zaken gelden in het algemeen voor de organisaties die bij mijn project zijn betrokken?'

(2) 'Welke principes, standaarden, bouwstenen en andere zaken hebben betrekking op het functionele vraagstuk dat mijn project moet oplossen?'

Met deze twee basisvragen wil de architect een eerste integrale selectie kunnen maken uit de afspraken, standaarden en bouwstenen, die zijn beschreven in de verschillende architecturen. Vervolgens kan de architect deze selectie met betrokkenen doorspreken en in de PSA verwerken. Bij de realisatie van de doelarchitectuur wordt de PSA aangevuld met op de situatie toegespitste architectuur. Ook hier kan informatie nodig zijn uit de bronarchitecturen. Voor het programma van eisen richt de inkoper zich op de doelarchitectuur, er van uitgaande dat deze de relevante informatie uit andere architecturen heeft overgeërfd.

Wat vragen we van de NORA gebruikersraad?

Bij harmonisatie van de inrichtingsystematiek zijn keuzes aan de orde die de gehele architectuurfamilie aangaan. Van belang is daarom het draagvlak vanuit de NORA gebruikersraad. Middels deze notitie vraagt de werkgroep '**Harmonisatie inrichtingsystematiek NORA familie**', daarom toestemming door te gaan met dit initiatief en te komen tot concrete voorstellen voor bespreking en besluitvorming.

Wat was de aanleiding voor dit initiatief?

In zowel de kennisbank van de ROSA (<http://www.wikixl.nl/wiki/rosa/index.php/Hoofdpagina>) als van de EAR (www.earonline.nl), is een koppelfunctie met NORA, genaamd 'NORA Dashboard', geïmplementeerd voor overerving van principes.

Voor optimale samenhang is de koppelfunctie eveneens gewenst bij standaarden en bouwstenen. Begin dit jaar zijn bij de implementatie van 'NORA Dashboard' in EAR verschillen in de inrichtingsystematiek van EAR en NORA aangetroffen. Die constatering en de wens tot uitbreiding van de functio-

naliteit, was de aanleiding voor een harmonisatie-initiatief, waarbij naast NORA en EAR, ook Bureau Forum Standaardisatie en het ministerie van OCW, eigenaar van ROSA, zijn betrokken.

Een werkgroep met vertegenwoordiging uit alle partijen deed onderzoek naar de inrichtingsystematiek van de betrokken architectuurfamilieleden en de mogelijkheden tot harmonisatie. Zie de bijlage voor de samenstelling van de werkgroep.

Hoe willen we verder gaan?

De werkgroep analyseerde de architecturen NORA, EAR, ROSA en FS aan de hand van de twee basisvragen die zijn benoemd in de paragraaf 'Wat willen we bereiken'. De conclusie van de werkgroep is:

- Er zijn verschillen in inrichting en semantiek;
- De verschillen zijn overbrugbaar;
- De inrichting van alle onderzochte architecturen leent zich goed voor de inrichting naar de twee basisvragen.
- Harmonisatie draagt bij aan effectiever gebruik, o.a. door:
 - o Eenvoudigere integrale selectie van relevante architectuur, bijvoorbeeld t.b.v. PSA;
 - o Beter inzicht in toepassing van NORA binnen de dochters en kleindochters.

De werkgroep heeft naar aanleiding van de eerste analyses bepaalde voorkeuren als het gaat om de organisatorische inrichting (eerste basisvraag). Ook met betrekking tot de tweede basisvraag zijn er voorkeuren. Maar een en ander moet nog verder worden uitgewerkt tot concrete inrichtingsvoorstellen met beschrijving van de impact voor de betrokken architecturen. Dit willen we vervolgens aan de NORA gebruikersraad voorleggen.

BIJLAGE: Samenstelling van de werkgroep

De werkgroep kent de volgende samenstelling:

- Peter Bergman/Jacques Verdaas (Onafhankelijk voorzitter)
- Eric Brouwer (NORA)
- Joris Dirks (NORA)
- Leo Geubbels (Rijksdienst)
- Jan Ploeg (Rijksdienst)
- Bram Gaakeer (Rijksdienst/Sector onderwijs)
- Maarten van der Veen (Bureau Forum Standaardisatie)
- Adrie Spruit (VNG/KING)